

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የጤና ጥበቃ ሚኒስቴር
Federal Democratic Republic of Ethiopia
Ministry of Health

**የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች የጤና ኤክስፐርትስ ፓኬጅ
ብቃት ማሳልባት ስልጠና የአተገባበር መመሪያ**

የካቲት 2009 ዓ.ም.

አዲስ አበባ

ማውጫ:

1. መግቢያ _____	2
2. የሴቶች የልማት ቡድን መሪዎችን ብቃት ማጎልበቻስልጠና አስፈላጊነት__ Error! Bookmark not defined.	
3. ግብና ዓላማዎች _____	3
3.1. ግብ _____	3
3.2. ዓላማዎች _____	3
4. የማስፈጸሚያ ሰልጶች _____	4
5. የአተገባበር ሂደት _____	6
6. ተግባርና ኃላፊነት _____	14
7. የክትትል እና ድጋፍ ማዕቀፍ _____	i
8. የዋና ዋና ተግባራት የበጀት እቅድ _____	1
9. አባሪ 1: መለኪያዎች _____	2

1. መግቢያ

ኢትዮጵያ ከ1960ዎቹ ጀምሮ የማህበረሰብ አቀፍ የበጎ ፈቃደኛ የጤና ሰራተኞችን ስትጠቀም ቆይታለች። እነዚህ በጎ ፈቃደኞች ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የተለያዩ ስያሜ ተሰጥቷቸው ማለትም የማህበረሰብ የጤና ወኪል፣ የማህበረሰብ አቀፍ ተዋልዶ ጤና መልእክተኞች፣ የማህበረሰብ አቀፍ የጤና መልእክተኞች ወዘተ ተብለው ሲያገለግሉ ቆይተዋል። በማህበረሰብ ደረጃ የሚሰጠውን የጤና አገልግሎት በተለይም በሽታን መከላከል፣ ጤናን ማጎልበትና መለስተኛ የህክምና አገልግሎት በቀበሌ ደረጃ ለመስጠት ከ1997 ዓ.ም ጀምሮ የጤና ኤክስቴንሽን ፕሮግራም እንዲጀመር ተደርጓል። ፕሮግራሙ ከተጀመረ በኋላ በአንድ ጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኛ ስር 10 በጎ ፈቃደኛ የጤና መልዕክተኞችን በማደራጀት ወደ ስራ እንዲገባ በመደረጉ ለጤና ኤክስቴንሽን ፕሮግራም ትግበራው የጎላ ሚና ተጨውቷል። በመቀጠልም በሌሎች ሴክተሮች ላይ ህብረተሰቡ በልማት ሰራዊት ተደራጅቶ ያመጣውን ተጨባጭ ውጤት ተሞክሮ በመውሰድ በጤናውም ሴክተር ሴቶችን ማዕከል ያደረገ የጤና ልማት ሰራዊት ከ2003 ዓ.ም. ጀምሮ ወደ ትግበራ እንዲገባ ተደርጓል። የጤና ልማት ሰራዊት ትግበራው ከተጀመረ በኋላ የጤና ኤክስቴንሽን ፕሮግራም አፈፃፀም ላይ ከፍተኛ አስተዋፅኦ አበርክቷል። የህብረተሰቡን የጤና አገልግሎት ፍላጎትና ተጠቃሚነት በተለይም የቅድመ ወሊድ አገልግሎት፣ በሰለጠነ ባለሙያ የሚሰጠው የወሊድ አገልግሎት፣ የወባ በሽታ መከላከልና መቆጣጠር፣ ሀይዲንና የአካባቢ ጤና አጠባበቅ፣ በቤተሰብ ደረጃ ለእናቶችና ህፃናት የሚደረጉ ክብካቤዎች እና የመሳሰሉት የጤና ፕሮግራሞች ላይ ውጤቶች ተመዝግበዋል።

የተገኙትን ውጤቶች በጥራትና ቀጣይነት ባለው መልኩ የበለጠ ለማጠናከር፣ የህብረተሰቡን ተሳትፎና ባለቤትነት ለማረጋገጥ የጤና ልማት ሰራዊት እውቀት፣ አመለካከትና ክህሎትን ማጎልበቻ ያስፈልጋል። ይህ የአቅም ማጎልበቻ ሴቶችን ማዕከል ያደረገውን የጤና ልማት ሰራዊት እውቀት፣ አመለካከትና ክህሎት ከማጎልበት ባሻገር ተነሳሽነትና የመፈፀም ብቃት ለማሳደግ ከፍተኛ ሚና ይኖረዋል። የጤና ጥበቃ ሚኒስቴር በቴክኒክና ሙያ ትምህርት ስልጠና መርሃ ግብር መሰረት የብቃት ማጎልበቻ የስልጠና ፓኬጅ በመቅረብ በጤናው ሴክተር የትራንስፎርሜሽን ዕቅድ ዘመን ከ3 ሚሊዮን በላይ ለሚሆኑ የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎችን አሰልጥኖ ለማስመረቅ አቅዷል።

ይህ የአተገባበር መመሪያም የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች ስልጠናን በየደረጃው ለማቀድ፣ ለመተግበር፣ ለመከታተል፣ ለመደገፍና ለመምራት እንዲያግዝ የተዘጋጀ ነው።

2. የሴቶች የልማት ቡድን መሪዎች¹ን ብቃት ማጎልበቻ ስልጠና አስፈላጊነት

የጤና ኤክስፔንሽን ፕሮግራሙን ትግበራ የበለጠ በማጠናከር የህብረተሰቡን ተጠቃሚነት ለማሻሻል ሴቶችን ማዕከል ያደረገ የጤና ልማት ሰራዊት በማደራጀት ወደ ስራ ከተገባ ጊዜ ጀምሮ ተጨባጭ የሆኑ አመርቂ ውጤቶች ሊመዘገቡት ይችላሉ። ማህበረሰብ አቀፍ የጤና አገልግሎትን በጥራትና በፍትሃዊነት ለማዳረስ፣ በጤናው ሴክተር ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ ላይ የተቀመጡ ግቦችን ለማሳካት፣ የህብረተሰብ ተሳትፎና ባለቤትነት ለማረጋገጥ፣ የህብረተሰቡን ንቃተ-ጤናና የጤና ስርዓት ግንዛቤ በማሳደግ ሞጋች ማህበረሰብ ለመፍጠር ሴቶችን ማዕከል አድርጎ የተደራጀውን የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎችን በጤና ኤክስፔንሽን ፓኬጅ ላይ የብቃት ማጎልበቻ ስልጠና መስጠት ከፍተኛ እገዛ ይኖረዋል። በተጨማሪም አለም አቀፍ ልምዶችና መረጃዎች እንደሚያሳዩት ለማህበረሰብ አቀፍ ጤና መልዕክተኞች የብቃት ማጎልበቻ ስልጠና መስጠት ተነሳሽነታቸውንና የመፈጸም ብቃታቸውን እንደሚያሻሽል ተረጋግጧል። ስለሆነም ከዚህ በፊት ሲሰጡ የነበሩ ስልጠናዎችን ደረጃውንና ጥራቱን በጠበቀ መልኩ እንዲሰጥ በማድረግ የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች እውቀት፣ ክህሎትና አመለካከት ለማሻሻል ስልጠናውን በሙያ ደረጃና ካሪኩለም በተደገፈ መልኩ መስጠት አስፈልጋል።

3. ግብና ዓላማዎች

3.1. ግብ

ሴቶችን ማእከል አድርጎ የተደራጀውን የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች አቅም በመገንባት የህብረተሰቡን ተሳትፎና ባለቤትነት በማጎልበት የራሱን ጤና በራሱ የሚያመርት ማህበረሰብ መፍጠር ነው።

3.2. ዓላማዎች

- የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎችን የጤና እውቀት፣ ክህሎትና አመለካከት ማጎልበት
- የማህበረሰብ አቀፍ የጤና ማበልጸገና በሽታ መከላከል ተግባርን ለማጠናከር
- የህብረተሰቡን የጤና አገልግሎት ተጠቃሚነት ለማሻሻል
- የህብረተሰቡን ተሳትፎና ባለቤትነት ማጎልበት

¹በዚህ መመሪያ ውስጥ የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች ተብሎ የተገለጸው የሚያጠቃልለው የልማት ቡድን እና የ1ለ5 መሪዎችን ነው።

4. የማስፈጸሚያ ስልቶች

ሀ. በየደረጃው ያለው የፖለቲካ አመራር ፕሮግራሙን በባለቤትነት እንዲመራው ማድረግ፡- የጤናው ሴክተር ልማት ላይ አመራር ውጤት የተገኘባቸው አካባቢዎች የውጤታማነታቸው ቁልፍ ሚስጥር የፖለቲካ አመራሩ ትኩረት ሰጥቶ በመምራቱ እንደሆነ ይታመናል። የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች የብቃት ማጎልበቻ ስልጠና የሙከራ ትግበራ በተደረገባቸው አካባቢዎችም በአንጻራዊ መልኩ ጥሩ አፈጻጸም የተመዘገበው ከቀበሌ አንስቶ በየደረጃው ያለው አመራር ህዝቡን በማስተባበርና በማሳተፍ ከእቅድ ዝግጅት ጀምሮ በበላይነት የመራው በመሆኑ ነው። ከዚህ መረዳት የሚቻለው በየደረጃው ያለው አመራር ክትትል እና አስፈላጊውን ድጋፍ ካላደረገ የተቀመጠውን ግብ ማሳካት እንደማይቻል ነው። በመሆኑም ከክልል እስከ ቀበሌ ድረስ ከዝግጅት ምዕራፍ እስከ ማጠቃለያ ምዕራፍ ድረስ ትግበራውን በኮማንድ ፖስት እንዲመራ በማድረግ በትኩረት መደገፍና መከታተል ያስፈልጋል።

ለ. የህብረተሰቡን ባለቤትነት ማረጋገጥ፡- ከላይ ለመግለፅ እንደተሞከረው የስልጠናው ግብ የህብረተሰቡን ተሳትፎና ባለቤትነት በማረጋገጥ ጤናው የተጠበቀ ዜጋ ማፍራት ነው። የህብረተሰቡን ተሳትፎና ባለቤትነት ለማረጋገጥ ህብረተሰቡ አጠቃላይ አላማውን ተረድቶ የራሱን የማይተካ ሚና መጫወት እንዲችል ማድረግ ያስፈልጋል። ለዚህም ወደ ትግበራ ከመገባቱ በፊት በቀበሌ ደረጃ ህብረተሰቡ ስለ ፕሮግራሙ በሚገባ እንዲያውቅ እና የስልጠናው አስፈላጊነት እንዲያምንበት ማድረግ ይገባል። ለዚህም ታዋቂ ሰዎች፣ የሀገር ሽማግሌዎች፣ የሀይማኖት መሪዎች እና በቀበሌ ውስጥ የተለያዩ ሚና ያላቸው የህብረተሰብ ክፍሎችን በቅድሚያ ማወያየትና ስምምነት ላይ መድረስ ያስፈልጋል። በመቀጠልም የቀበሌውን ምልዓተ ህዝቡ ያሳተፈ ኮንፈረንስ በማካሄድ የግንዛቤ ማስጨበጫ ስራዎችን በመስራት ህብረተሰቡ ለግቡ ስኬት፣ የስልጠና ቦታ ዝግጅትና ሰልጣኞችን እንዲደግፍ ማድረግ ይገባል። የህዝብ ኮንፈረንስ ሲካሄድ ሁሉም የህብረተሰብ ክፍሎች እኩል ተሳትፎ ማድረጋቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። የሰልጣኞች ምልመላ ላይም ሁሉም የልማት ቡድን አባላት የነቃ ተሳትፎ በማድረግ መምረጥና ማጽደቅ አለባቸው። ከስልጠናና ምርቃት በኋላ የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች የሚያከናውኑትን የጤና ልማት ተግባራት ህብረተሰቡ በባለቤትነት ድጋፍ እያደረገ ስለመሆኑ በየጊዜው እየገመገሙና ቀጣይ አቅጣጫዎችን እያስቀመጡ መሄድ ያስፈልጋል።

ሐ. የመጀመሪያ ደረጃ ጤና ክብካቤ አሃድን ማጠናከር፡- የጤና ጣቢያና ጤና ኬላ ትስስር ከተጀመረ ጊዜ አንስቶ የጤና ጣቢያ ባለሙያዎች ወደ ቀበሌ ወርደው የጤና ኤክስቴንሽን ባለሙያዎችን አቅም ከመገንባት ጎን ለጎን የጤና ልማት ሰራዊት ግንባታው እንዲጠናከር ከፍተኛ አስተዋጽኦ አበርክተዋል። በዚህ የስልጠና ሂደትም ከቀበሌ አመራርና ከጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች ጋር በመተባበር የስልጠና ቦታዎችን ማዘጋጀት፣ የስልጠና ዕቅድ ማውጣት፣ ስልጣኞችን መመልመል፣ ስልጠናውን መስጠት፣ የመስክ የተግባር ልምምዶችን መደገፍና የመሳሰሉትን ተግባራት ማከናወን ይኖርባቸዋል። የስልጠናውን ጥራት ለማስጠበቅ የጤና ጣቢያ ባለሙያዎች በስልጠና ወቅት ሙሉ ጊዜያቸውን ከጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች ጋር በመሆን ሊያሰለጥኑ ይገባል። ለዚህ ስልጠና የሚያስፈልጉ ግብዓቶችን እንደ ማሰልጠኛ ማኑዋል፣ ቅፃ ቅጾችና ሌሎች አስፈላጊ የሆኑ ነገሮች ከስልጠናው አስቀድሞ በመለየት በበቂ ሁኔታ በጤና ጣቢያና ወረዳ ጤና ጽ/ቤት በኩል መሟላት ይኖርባቸዋል።

መ. የማስፈጸም አቅም ማጎልበት፡- የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች ብቃት ማጎልበቻ ስልጠና በዋናነት በወረዳ ጤና ጽ/ቤት ባለሙያዎች፣ የጤና ጣቢያና የጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች የሚከናወን ነው። በመሆኑም የወረዳው ጤና ጥበቃ ጽ/ቤት እንዲሁም የመጀመሪያ ደረጃ ጤና ክብካቤ አሃድ ባለሙያዎች የማስፈጸም አቅምን ማጎልበት የታቀደውን እቅድ ለማሳካት ወሳኝ ጉዳይ ነው። በተጨማሪም በአተገባበር ሂደቱና በአጠቃላይ የፕሮግራሙ ይዘት ላይ ግንዛቤና ክህሎት እንዲኖራቸው በቂ ስልጠና መስጠት ያስፈልጋል።

ሠ. የባለድርሻ አካላትን ተሳትፎ ማጎልበት፡- የሴቶች ልማት ቡድን ትግበራ በባህሪው የባለድርሻ አካላትን ትብብርና ከፍተኛ ድጋፍ የሚፈልግ ስራ ነው። በዚህ ፕሮግራም ትግበራ ሂደትም ባለድርሻ አካላትን በመለየት የስራ ድርሻቸውን በግልፅ ያስቀመጠ የጋራ ዕቅድ በማዘጋጀትና ለትግበራውም ያልተቆራረጠ ድጋፍ ማድረግ ይገባል። በዚህ ፕሮግራም አተገባበር የሁሉም አካላት ተሳትፎና ድጋፍ ወሳኝ ሲሆን በተለይም የሴቶች እና ህጻናት ጉዳይ፣ የትምህርት፣ የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት፣ ልዩልዩ የሴቶች አደረጃጃቶች የማይተካ ሚና አላቸው። ሌሎች መንግስታዊ ያልሆኑ አጋር አካላት ከሴክተሩ ዋና ፈጻሚዎች ጋር በተቀናጀ መልኩ የሀብትና የቴክኒክ ድጋፍ እንዲያደርጉ ይጠበቃል።

5. የአተገባበር ሂደት

ሀ. የትግበራ ዕቅድ ማዘጋጀት፡- በጤናው ሴክተር ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ ዘመን ለማሳካት የታለመውን 3 ሚሊዮን ለሚሆኑ የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎችበጤና ኤክስቴንሽን ፓኬጆች ላይ የብቃት ማሳልቦቻ ስልጠና በመስጠት ለማስመረቅ በየደረጃው ባለድርሻ አካላትን ባሳተፈ መልኩ ግልፅና ዝርዝር የአፈፃፀም ዕቅድ ማዘጋጀት አስፈላጊ ነው። በዚህም መሰረት ዕቅዱ ሲዘጋጅ ዝርዝር ስራዎችን፣ ስራው የሚከናወንበትን ጊዜ፣ ስራው የሚፈጸመውን በጀትና የፈፃሚ አካላትን ኃላፊነትና ተግባር በግልፅ ያስቀመጠ መሆን ይኖርበታል። የትግበራ ዕቅዱንም በየደረጃው ለሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት ኦፊሴሮችን በመስጠት በእቅዱ ላይ የጠራ ግንዛቤ መያዝ ያስፈልጋል።

ለ. በየደረጃው የግንዛቤ ማስጨበጫ ስራዎችን ማከናወን፡- ሁሉም ባለድርሻ አካላት የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች የጤና ኤክስቴንሽን ፓኬጆች ብቃት ማሳልቦቻ ስልጠና አስፈላጊነትና ዓላማን ተረድተው የጋራ ርብርብ እንዲያደርጉ ለማስቻል በየደረጃው የግንዛቤ ማስጨበጫ ስራዎችን መስራት አስፈላጊ ነው። በመሆኑም ባለድርሻ አካላትን በመለየት ተግባርና ኃላፊነታቸውን፣ የስልጠናውን ዓላማና አስፈላጊነት ላይ እንዲሁም የትግበራ ዕቅዱ ላይ ግንዛቤ በመፍጠር መግባባት ላይ መድረስ ይገባል። ከፌደራል ጀምሮ የፖሊቲካ አመራሩ ሚና ቁልፍ በመሆኑ ፕሮግራሙን በትኩረት ተረድተው ተገቢውን ድጋፍ እንዲያደርጉ ያስፈልጋል። በተለይም በቀበሌ ደረጃ የህዝብ ኮንፈረንስ በማካሄድ ህብረተሰቡ ስለ ዓላማው፣ አስፈላጊነቱ፣ የትግበራ ሂደቱና ከህብረተሰቡ የሚጠበቁ ተግባራት ላይ ውይይት በማድረግ የጋራ የአፈፃፀም ዕቅድ ማዘጋጀት ይገባል። የስልጠናውን ግብ ለማሳካት የወንዶች/ባሎች ተሳትፎ ወሳኝ ስለሆነ በቀበሌ ኮንፈረንስ ላይ በአግባቡ መሳተፋቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

ሐ. የስልጠና ግብዓቶችን ማሟላት፡- በፌደራል ደረጃ ለስልጠናው የሚያስፈልጉ የሙያ ደረጃ፣ ካሪኩለም፣ የአሰልጣኞችና የሰልጣኞች ማኑዋልና ሌሎች አጋዥ የትምህርት መርጃ ግብዓቶችን ከሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት ጋር በመሆን ማዘጋጀት። በፌደራል ደረጃ የተዘጋጁትን የስልጠና ግብዓቶች ክልሎች በስራ ቋንቋቸው በመተርጎምና በማሳተም ለየወረዳዎች ያሰራጫሉ። ወረዳዎችም ከጤና ጣቢያ ጋር በመተባበር ግብዓቶቹ ስልጠናው በሚሰጥባቸው ቦታዎች በወቅቱና በበቂ መጠን ማከፋፈል ይኖርባቸዋል። በተጨማሪም

በስልጠናው ወቅት ለተግባር ልምምድ የሚያስፈልጉ ግብዓቶችን ለምሳሌ ምጥን ገንፎ ለማዘጋጀት የሚያስፈልጉ የምግብ አይነቶችና ማብሰያ ቁሳቁሶችን ከቀበሌው አመራርና ከልማት ቡድን መሪዎች ጋር በመሆን ማዘጋጀት ያስፈልጋል።

መ. የስልጠናቦታ፣ ጊዜ እና ሰዓት ከሰልጣኞች ጋር በመሆን መወሰንና ማዘጋጀት፡-
ስልጠናው ባልተቆራረጠና ጥራቱን በጠበቀ መልኩ እንዲከናወን አመቺ የስልጠና መስጫ ቦታዎችን መምረጥ ወሳኝ ነው። የሚዘጋጀውም የስልጠና ቦታ ለሰልጣኞች አማካይ በሆነ ቦታ፣ ቢያንስ 30 ሰልጣኞችን መያዝ የሚችል ክፍል ያለው፣ በቂ የአየር ዝውውርና ብርሃን ማስገባት የሚችል መሆን ይኖርበታል። ስልጠናው የሚሰጥበት እንደየቀበሌው ተጨባጭ ሁኔታ የሚለያይ ቢሆንም በአርሶ አደር ማሰልጠኛ ማዕከል፣ በትምህርት ቤቶች ወይም በቀበሌ መሰብሰቢያ አዳራሽ ሊሆን ይችላል። ከሰልጣኞች ጋር ስልጠናው ከመጀመሩ በፊት ስለስልጠናው አካሄድ በተለይም የስልጠናውን ቦታ፣ ሰዓትና በሳምንት ስንት ቀን መሰልጠን እንደሚችሉ በግልፅ መወያየትና መግባባት መፍጠር ያስፈልጋል። ሌላው ሊሰመርበት የሚገባው ጉዳይ የስልጠናውን ቦታ፣ ሰዓትና በሳምንት ምን ያህል ቀናት መሰልጠን እንደሚፈልጉ መወሰን ያለበት በሰልጣኞችና በህብረተሰቡ መሆኑን ግንዛቤ ሊያዝ ይገባል። ስልጠናው ሳይቆራረጥ በጥራት እንዲካሄድ ከግብርና፣ ከሴቶች አደረጃጀትና ከትምህርት አካላት ጋር በጋራ ተናቦ በመስራት የአንዱ ስራ በሌላው ስራ ላይ ጫና እንዳይፈጥር ማድረግ ይገባል።

ሠ. ክልላዊ የአሰልጣኞች ስልጠና/ኦሪገናላይዥን/ መስጠት፡- በውጤታማ የአወያይነት ክህሎት ስልጠና በተዘጋጀው የስልጠና ማኑዋል እንዲሁም በአተገባበር መመሪያው ላይበፌደራል ደረጃ ፕሮግራሙ ከሚጀመርባቸው ክልል ጤና ቢሮዎች፣ ከፌደራል ቴክኒክና ሙያ ትምህርትና ስልጠና ተቋማት እንዲሁም ከአጋር ድርጅቶች ለተውጣጡ ባለሙያዎች ከፍተኛ የአሰልጣኞች ስልጠና ይሰጣል። በመቀጠል በክልል ደረጃ ከክልል ጤና ቢሮ፣ ፕሮግራሙ ከሚጀመርባቸው ዞን ጤና መምሪያዎችና ወረዳ ጤና ጽ/ቤቶች፣ ከቴክኒክና ሙያ ትምህርትና ስልጠና ተቋማት እንዲሁም ከአጋር ድርጅቶች ለተውጣጡ ባለሙያዎች የአሰልጣኞች ስልጠና ይሰጣል። በተዋረድም ክልሎች፣ ዞኖች እና አጋር ድርጅቶች በጋራ በወረዳ ደረጃ ለወረዳ ጤና ጽ/ቤት ባለሙያዎች፣ ለጤና ጣቢያ ባለሙያዎችና የጤና ኤክስቴንሽን ሠራተኞች በውጤታማ የአወያይነት ክህሎት ስልጠና በተዘጋጀው የስልጠና

ሞድዩል መሠረታዊ ስልጠና የሚሰጥ ሲሆን ስልጠናውን እንደጨረሱ በአንድ ሳምንት ጊዜ ውስጥ የቀበሌ ኮንፈረንስ በማካሄድ የሴቶች የልማት ቡድን መሪዎች የብቃት ማጎልበቻ ስልጠና መጀመር ይኖርባቸዋል።

ፈ. ስልጣኞችን መመልመልና ስልጠና መስጠት፡-በወረዳ ጤና ጥበቃ ጽ/ቤት አስተባባሪነት የመጀመሪያ ደረጃ ጤና ክብካቤ አሃድ ባለሙያዎች ከቀበሌ አስተዳደር ጋር በመሆን የሴቶች የልማት ቡድን መሪዎችን በተቀመጠው መስፈርት መሰረት ይመለምላሉ። የመመልመያ መስፈርቶችም የሚከተሉት ናቸው።

መመልመያ መስፈርት

- የአንድ ለአምስት ወይም የልማት ቡድን መሪና ሞዴል የሆኑ፤
- ስልጠናውን ለመውሰድ ፈቃደኛ የሆኑ፤
- ስልጠናውን ከወሰዱ በኋላ በትስስራቸው ውስጥ ያሉትን ቤተሰቦች ለመደገፍ ፈቃደኛ የሆኑ፤

ከዚህ በታች የተቀመጠው ሠንጠረዥ የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች የሚወስዷቸው የንድፈ-ሀሳብ እና የተግባር የብቃት ማጎልበቻ ስልጠናዎች የሚወስዱትን ሰዓት የያዘ ነው። እንደየአካባቢው ተጨባጭ ሁኔታ የሚወሰን ቢሆንም በሳምንት ቢያንስ ለሁለት ቀናት በቀን ለ4 ሰአታት ስልጠና መስጠት ይኖርበታል። የስልጠና ሞጁሎችና የሚፈጁት ሰአት እንደሚከተለው በዝርዝር ቀርቦታል፡-

የስልጠና ሞዴሎች	የሚወስደው ሰዓት
ሞዴል አንድ፡- የቡድን ስራን ማሳልፊያ	8 ሰዓት
ሞዴል ሁለት፡- መሰረታዊ የግልጽ የአካባቢ ጤና አጠባበቅ ማሳልፊያ እና መተግበር	10 ሰዓት
ሞዴል ሶስት፡- ዋና ዋና ተላላፊ፣ ተላላፊ ያልሆኑና ትኩረት የሚሹ የትሮፒካል በሽታዎችን መከላከል	6 ሰዓት
ሞዴል አራት፡- የቤተሰብ እቅድ አገልግሎት ማሳልፊያ እና መጠቀም	4 ሰዓት
ሞዴል አምስት፡- የቅድመ ወሊድ አገልግሎትን ማሳልፊያ እና መጠቀም	6 ሰዓት
ሞዴል ስድስት፡- የድህረ ወሊድ አገልግሎትን ማሳልፊያ እና መጠቀም	4 ሰዓት
ሞዴል ሰባት፡- የህጻናት እድገትና ህይወት መታደግን ማሳልፊያና መጠቀም	14 ሰዓት
ጠቅላላ ሰዓት	52 ሰዓት

ሰ. ለብቃት ምዘና ማዘጋጀትና ምዘናውን ማከናወን፡- ሰልጣኞች እያንዳንዱን የብቃት አሃድ ከጨረሱ በኋላ የተዘጋጀውን አገር አቀፍ የምዘና መሣሪያ በመጠቀም ብቃታቸውን መመዘን ያስፈልጋል። ምዘናውም በብቃት ምዘና ኤጀንሲ/ማዕከል የሚሰጥ ይሆናል። ምዘናውን ለማካሄድ የደረጃ አራት ጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች የመዛኝነት ስልጠና መውሰድ ይኖርባቸዋል። የአንድን ወረዳ ሰልጣኞች የሚመዘኑት ከአጎራባች ወረዳ የሚመረጡ ደረጃ አራት የጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች መሆን አለባቸው። ሲሰመርበት የሚገባው ጉዳይ ስልጠናውን ሲሰጡ የነበሩ ጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች በወረዳቸው ምዘና ማድረግ አይችሉም። ምዘናው የሚካሄደው በቀበሌ ደረጃ ሲሆን የወረዳ ጤና ጥበቃ ጽ/ቤት አስቀድሞ ከብቃት ምዘና ኤጀንሲ/ማዕከል ጋር በመነጋገር ሁኔታዎችንና አስፈላጊ ቁሳቁሶችን ማመቻቸት ይኖርበታል። የብቃት ምዘናውን ላለፉ ሰልጣኞች የወረዳ አስተዳደር፣ የሴቶችና ህጻናት ጉዳይ ጽ/ቤት፣ ግብርና ጽ/ቤት እና በቀበሌው የሚገኙ የልማት ጣቢያ ሰራተኞች፣ ትምህርት ጽ/ቤት እና በቀበሌው የሚገኙ ት/ቤቶች ርዕሳነ መምህራን፣ የቀበሌ አስተዳደርና ሌሎች የሚመለከታቸው አካላትን በማሳተፍ የምርቃት ስነ-ስርዓት በማዘጋጀት ለሰልጣኞች እና ስልጠናው በተሳካ ሁኔታ እንዲጠናቀቅ ላደረጉ ሁሉ እውቅና መስጠት ይገባል። ተመዝነው ብቁ ለሆኑት ሴቶች አገር አቀፍ የብቃት ማረጋገጫ ሰርተፊኬት ይሰጣቸዋል።

ተመዘነው ብቁ ላልሆኑሴቶች ተጨማሪ የስልጠና እቅድ በማዘጋጀት ማሰልጠንና ማስመዘን ያስፈልጋል።

ሸ. የተሃድሶ ስልጠና፡-በምዘናው መሰረት ብቁ ሆነው ተመርቀው ወደ ስራ የገቡትን ሰልጣኞች እውቀታቸውንና ክህሎታቸውን እንዲያሻሽሉ እንዲሁም በተነሳሽነት ስራቸውን እንዲያከናውኑ ለማድረግ የተሃድሶ ስልጠና መስጠት ያስፈልጋል። የተሃድሶ ስልጠናውም በየዓመቱ በሚካሄደው የዕቅድ አፈፃፀም የማጠቃለያ ምዕራፍና የቀጣይ በጀት ዓመት ዝግጅት ምዕራፍ ወቅት ተቀናጅቶ የሚሰጥ ሲሆን በትግበራ ወቅት በስራ አፈፃፀም ክፍተት በታየባቸው ፓኬጆች ትኩረት ተሰጥቶ የሚሰጥ ይሆናል። የተሃድሶ ስልጠናው በተዘጋጀው የማሰልጠኛ ማንዋል መሰረት መስጠት ይኖርበታል።

ቀ. ክትትልና ድጋፍ፡- በተዘጋጀው የትግበራ ዕቅድ መሰረት በቅድመ ስልጠና፣ በስልጠናና በድህረ ስልጠና ወቅት ጠንካራ ድጋፍና ክትትል በየደረጃው ባሉ አመራሮችና ባለሙያዎችማድረግ ያስፈልጋል። ይህንንዓላማ ለማሳካት በፌደራል ጤና ጥበቃ ሚ/ር፣ በክልል ጤና ቢሮና በወረዳ ጤና ፅ/ቤት ደረጃ ከጤና ኤክስቴንሽን የስራ ክፍል፣ ከሰው ሀብት፣ ከቴክኒክና ሙያ፣ ከአጋር ድርጅቶች ወዘተ የተውጣጣ የሴቶች የልማት ቡድን መሪዎችየጤና ኤክስቴንሽን ፓኬጆች የብቃት ማሳደግ ስልጠና ቴክኒካል አመራር የሚሰጥ ቡድን / technicalworkinggroup/ ማቋቋም አስፈላጊ ነው። ይህ አካል የስልጠናውን ዕቅድ የማዘጋጀት፣ ለዕቅዱ ማስፈፀሚያ የሚውል ሀብት የማሰባሰብ፣ የስልጠናውን ጥራት የመከታተል፣ የመገምገም እና የመምራት ስራ ይሰራል። የዚህ አካል ዝርዝር የስራ ግንኙነት ቢጋር /Terms of Reference/ በማዘጋጀት ማደራጀት ያስፈልጋል።

በቅድመ ስልጠና ወቅት በወረዳና ቀበሌ በኮማንድ ፖስት እየተመራ ለባለድርሻ አካላት አራንቴሽን፣ የስልጠና ግብዓትና ቦታ ዝግጅት፣ የሰልጣኞች ምልመላ፣ የህዝብ ንቅናቄና የአሰልጣኞች ስልጠና ማከናወን ትኩረት የሚሹና ጠንካራ ድጋፍና ክትትል የሚፈልጉ ጉዳዮች ናቸው። በስልጠና ወቅት ስልጠናው በተቀመጠው ስታንዳርድመሰረት እየተካሄደ መሆኑ፣ ሰልጣኞች ስልጠናቸውን አለማቋረጣቸውን፣ አሰልጣኞች በአግባቡ ስልጠናውን እየሰጡ መሆኑንና የቀበሌ አመራር ድጋፍ እየሰጠ መሆኑን መከታተልና መደገፍ ይገባል። በድህረ ስልጠና ጊዜያት ሰልጣኞች በሰለጠኑት አግባብ ወደ ተግባር መቀየራቸውን፣ ለብቃት

ምዘና ማዘጋጀትና ምዘናውን እንዲወስዱ በማድረግ ምዘናውንም ያላለፉ ሰልጣኞች በቀጣይ ድጋፍ ተደርጎላቸው በድጋሚ የሚመዘኑበትን ሁኔታ ማመቻቸት ያስፈልጋል። ሌላው በድህረ ስልጠና ወቅት ክትትልና ድጋፍ የሚያስፈልገው ጉዳይ የጤና ጣቢያ ባለሙያዎችና የጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች ለሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች ቀጣይነት ባለው መልኩ መያዝ ድጋፍና ክትትል ማድረጋቸውን መከታተል ነው ።

ከቅድመ ስልጠና እስከ ድህረ ስልጠና የሚከናወኑ ስራዎችን መረጃ አጠናቅሮ መያዝ በቀጣይ የሚከናወኑ ስልጠናዎች ላይ ለመጠቀምና የስልጠናዎችን ጥራት የበለጠ ለማሻሻል ይረዳል። መረጃ የመያዝ ስራው ከጤና ኤክስቴንሽን ጀምሮ በየደረጃው የሚከናወን ቢሆንም በተለይ የወረዳ ጤና ጥበቃ ጽ/ቤት ሂደቶቹን በአዲያቪገፍዋል አስደግፎ መያዝ ይኖርበታል። ሌላው ቀጣይነት ባለው መልኩ መከናወን ያለበት ጉዳይ በስራ አፈፃፀማቸው የላቀ ውጤት ላስመዘገቡ የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች የተለያዩ የማበረታቻ ሽልማቶችና እውቅና መስጠት ያስፈልጋል።

ተ.ቁ	ዋና ዋና ተግባራት	መለኪያ	እቅድ	ፈጻሚ አካል	የጊዜ ሰሌዳ																
					2008	2009				2010				2011				2012			
					4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	ምረቃ ማካሄድ																				
12	የድሀረ - ስልጠና ክትትል ማድረግ	ሰልጣኝ	3,247,390	ወ/ጤ/ጥ/ጽ/ቤት፣ የመ/ጤ/ክ/አሃድ																	
13	የተሃድሶ ስልጠና መስጠት	ሰልጣኝ	3,247,390	ወ/ጤ/ጥ/ጽ/ቤት፣ የመ/ጤ/ክ/አሃድ																	

ሰንጠረዥ : የስልጠና መርሃ ግብር

ተ.ቁ	ዋና ዋና ተግባራት	መለኪያ	ጠቅላላ እቅድ	የጊዜ ሰሌዳ					ምርመራ
				2008	2009 (10%)	2010 (50%)	2011 (25%)	2012 (15%)	
1	የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች የብቃት ማሳልቦቻ ስልጠና የጀመሩ ክልሎች	የክልሎች ቁጥር	11	2	9		2		
2	የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች የብቃት ማሳልቦቻ ስልጠና የጀመሩ ወረዳዎች	የወረዳዎች ቁጥር	942	2	94	471	236	139	
3	የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች የብቃት ማሳልቦቻ ስልጠና ያጠናቀቁ ሰልጣኞች	ሰልጣኞች	3,247,390	1,200	324,739	1,623,695	811,848	485,909	
4	የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች የብቃት ማሳልቦቻ ስልጠና ያጠናቀቁ ቀበሌዎች	ቀበሌዎች ቁጥር	17,952	10	1,795	8,976	4,488	2,683	

6. ተግባርና ኃላፊነት

ሀ. ጤና ጥበቃ ሚኒስቴር

- ለስልጠና የሚያስፈልጉ የሙያ ደረጃ፣ ካሪኩለም፣ የአሰልጣኞችና የሰልጣኞች ማኑዋሎችን ከሚመለከታቸው አካላት ጋር ያዘጋጃል።
- የማስተዋወቂያ አውደ ጥናቶችን ያካሂዳል ።
- ከፍተኛ የአሰልጣኞች ስልጠና ለክልልና ዞን ባለሙያዎች ይሰጣል።
- ምርጥ ተሞክሮ ያላቸውን አካባቢዎች በመለየት ቅመራ በማካሄድ ያስፋፋል።
- ድጋፍና ክትትል እንዲሁም ጥናቶችን ያደርጋል።

ለ. ክልል ጤና ቢሮ/ዞን ጤና መምሪያ

- የክልል/ዞን ኮማንድ ፖስት የስራውን አጠቃላይ አፈፃፀም በበላይነት ይመራል።
- ሴክተሮችን በማስተባበር ቅንጅታዊ አሰራር እንዲኖር ያደርጋል።
- የትግበራ ማንዋሎን በክልሉ ተጨባጭ ሁኔታ በመቃኘት ያፀድቃል፣ ይተገብራል።
- ለስልጠና የሚያስፈልጉ የአሰልጣኞችና የሰልጣኞች ማኑዋሎችን ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር ወደየክልሉ የስራ ቋንቋ በመተርጎም አሳትሞ ያሰራጫል።
- የተለያዩ ባለድርሻ አካላትን በማሳተፍ የማስተዋወቂያ አውደ ጥናቶችን ያደርጋል።
- የአሰልጣኞች ስልጠና ለዞን፣ ወረዳና ጤና ጣቢያ ባለሙያዎች ይሰጣል።
- ምርጥ ተሞክሮ ያላቸውን ወረዳዎችና ቀበሌዎችን በመለየት ቅመራና የማስፋፋት ስራ በተለያዩ ዘዴዎች ያሰራጫል።
- ድጋፍና ክትትል ያደርጋል።

ሐ. ወረዳ አስተዳደር

- የተለያዩ ባለድርሻ አካላትን በማሳተፍ የማስተዋወቂያ አውደ ጥናቶችን ያደርጋል።
- ኮማንድ ፖስትና ስቲሪንግ ኮሚቴ በማጠናከር ድጋፍና ክትትል ያደርጋል።
- የቀበሌ ኮማንድ ፖስት የስልጠና ቦታዎችን እንዲያዘጋጅና የህዝብ ንቅናቄ ስራዎችን እንዲያከናውኑ አቅጣጫ ይሰጣል፣ ይደግፋል፣ ይከታተላል።

ሠ. ወረዳ ጤና ጥበቃ ጽ/ቤት

- የትግበራ ዕቅድ በማዘጋጀት አጠቃላይ ስለስልጠናው አላማ ለመሚለከታቸው አካላት የግንዛቤ ማስጨበጥ ስራ ይሰራል።
- ስልጠና የሚያስፈልጉ የአሰልጣኞችና የሰልጣኞች ማኑዋሎችን ከጤና ጣቢያ ጋር በመተባበር ወደ ቀበሌዎች ያሰራጫል።
- በቀበሌ ደረጃ የስልጠና ቦታ ለማዘጋጀት ከቀበሌ አመራር ጋር ይሰራል፤ ቦታው መዘጋጀቱንም ይከታተላል።
- በቀበሌ የህዝብ ንቅናቄ ስራዎች ላይ ባለሙያዎችን በመመደብ ስለ ስልጠናው ዓላማና ጥቅም ግንዛቤ እንዲፈጠር ያደርጋል።
- ለጤና ጣቢያና ጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች ውጤታማ የአመቻችነት-ስልጠና/effectivefacilitationskill/ ይሰጣል።
- ስልጠናው በጥራት እንዲከናወን ጥብቅ ድጋፍና ክትትል ያደርጋል።
- የብቃት ምዘና ስራዎችን ያስተባብራል።
- የቅድመ ስልጠና፣ የስልጠናና የድህረ ስልጠና ሂደቶችን መረጃ ያደራጃል፤ ለሚመለከታቸው አካላት ያሰራጫል።
- ምርጫ ተሞክሮዎችን ይቀምራል፤ ያስፋፋል።
- የሚመለከታቸው አካላትን በማሳተፍ ስራውን በየጊዜው ይገመግማል፤ የማስተካከያ እርምጃዎችንም ይወስዳል።

ረ. የመጀመሪያ ደረጃ ጤና ክብካቤ አሃድ

- የስልጠና ግብዓቶችን ያሰራጫል።
- ከቀበሌ አስተዳደር ጋር በመሆን የስልጠና ቦታ ያዘጋጃል።
- ከቀበሌ አመራር ጋር በመሆን የህዝብ ንቅናቄ ስራዎችን ይሰራል።
- በመስፈርቱ መሰረት ከቀበሌ አመራር ጋር በመሆን የሰልጣኞች ምልመላን ያካሂዳል፤ ስለ ስልጠናው ዓላማና ጥቅምም ግንዛቤ ያስጨብጣል።
- የጤና ጣቢያ ባለሙያዎችና የጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች ስልጠና ከወሰዱ በኋላ የትግበራና የስምራት ዕቅድ በማውጣት ያሰማራል፤ ድጋፍና ክትትል ያደርጋል።
- ስልጠናውን ከጤና ኤክስቴንሽን ባለሙያዎች ጋር በመሆን ይሰጣል፤ ክትትልና ድጋፍ ያደርጋል።

- የመስክ የተግባር ልምምድ ስራዎችን ያስተባብራል፣ አፈፃፀሙንም ይከታተላል።
- ሰልጣኞችን ለምዘና ያዘጋጃል፣ በምዘናው ወቅት አስፈላጊውን ድጋፍ ይሰጣል።
- ሰልጣኞች ተመዝነው ወደ ስራ ከገቡ በኋላ በቅርበት ሙያዊ ድጋፍ ይሰጣል፣ ስራቸውን ይገመግማል፣ ጥሩ አፈፃፀም ያላቸውን ያበረታታል።
- የተቀናጀ የተሃድሶ ስልጠና ከጤና ኤክስቴንሽን ባለሙያዎች ጋር በመሆን ለሴቶች የልማት ቡድን መሪዎች ይሰጣል።
- ምርጥ ተሞክሮዎችን በመለየት ወደ ሌሎች ቀበሌዎች እንዲስፋፉ ያደርጋል።

ሰ. የቀበሌ አስተዳደር

- የስልጠና ቦታዎችን ከወረዳ ጤና ጥበቃ ጽ/ቤትና የመጀመሪያ ደረጃ ጤና ክብካቤ አሃድ ጋር በመተባበር ያዘጋጃል።
- ከወረዳ ጤና ጥበቃ ጽ/ቤትና መጀመሪያ ደረጃ ጤና ክብካቤ አሃድ ጋር በመተባበር የህዝብ ንቅናቄ ስራዎችን ይመራል፣ ያከናውናል።
- ሰልጣኞችን ከወረዳ ጤና ጥበቃ ጽ/ቤትና የመጀመሪያ ደረጃ ጤና ክብካቤ አሃድ ጋር በመሆን ይመለምላል፣ ለስልጠናም ዝግጁ እንዲሆኑ ያደርጋል።
- ስልጠናው በሌሎች ሴክተሮች ስራ ላይ ወይም የሌሎች ሴክተሮች ስራ በስልጠናው ላይ አሉታዊ ተፅዕኖ እንዳይፈጥር ሴክተሮችን በማወያየት የድርጊት መርሃ-ግብር በማዘጋጀት ክትትል ያደርጋል።
- ስልጠናውን በመከታተል በየሳምንቱ በኮማንድ ፖስት ደረጃ ይገመግማል፣ አቅጣጫ ይሰጣል።
- በምዘና ወቅትና በምዘና ስነ ሥርዓት አስፈላጊውን ድጋፍና ክትትል ያደርጋል።

ሸ. የጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች

- ህዝቡን በማስተባበር ከቀበሌ አስተዳደር ጋር በመሆን የስልጠና ቦታ ያዘጋጃሉ።
- ከወረዳ ጤና ጥበቃ ጽ/ቤትና የመጀመሪያ ደረጃ ጤና ክብካቤ አሃድ ጋር በመተባበር የህዝብ ንቅናቄ ስራዎችን ይሰራሉ።
- ለደረጃ አንድና ሁለት ሰልጣኞች ስልጠና ይሰጣሉ
- የተግባር ስልጠና ቤት ለቤት በመሄድ ለሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች ያግዛሉ።
- መረጃ በአግባቡ ይይዛሉ፣ ለሚመለከተው አካል ሪፖርት ያደርጋሉ።

- የብቃት ምዘናና ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመሆን የምረቃ ስነ ስርዓት ያካሂዳሉ።
- የተቀናጀ የተሃድ ስልጠና ለሴቶች የልማት ቡድን መሪዎች ይሰጣሉ።
- የድህረ ስልጠና ክትትልና ድጋፍ ያደርጋሉ።

ቀ. የልማት ቡድንና የ1ለ5 ትስስር መሪዎች

- ከጤና ጣቢያና ከጤና ኤክስቴንሽን ሰራተኞች ጋር በመተባበር በየዙፋኑ የሚሰለጥኑ ሰልጣኞችን ይለያሉ።
- በስልጠና ቦታ መረጣና ዝግጅት፣ በስልጠናው ሰዓትና ቀን ውሳኔ ላይ በንቃት ይሳተፋሉ፣ ምቹ ሰዓትና ቀንም አብረው ይመርጣሉ።
- ስልጠናውን በአግባቡ ይከታተላሉ፣ ምዘናውን ወስደው በተሻለ እውቀትና ክህሎት የራሳቸውንና የአካባቢያቸውን ጤና ያሻሽላሉ።

በ. የአጋር ድርጅቶች ተግባርና ሀላፊነት

- የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች የብቃት ማሳልባት ስልጠና በተመለከተ በሰነድ ዝግጅትና የአሰልጣኞች ስልጠና ላይ የፋይናንስና የቴክኒክ ድጋፍ ማድረግ፣ ነገር ግን ታች ወርዶ የሴቶች ልማት ቡድንና 1ለ5 መሪዎች ማደራጀት ይሁን ይህንን ስልጠና መስጠት አይቻልም፤
- በፕሮግራሙ አተገባበር ላይ ድጋፍና ክትትል ማድረግ፣
- የአፈፃፀም ዳሰሳዎችና ጥናቶች ማካሄድ፣

ተ. የትምህርት ሴክተር፣ ቴ/ሙ/ት/ስልጠና እና የምዘና ማዕከላት ተግባርና ሀላፊነት

- ለሴቶች የልማት ቡድን መሪዎች የሚሰጠው የብቃት ማሳልባት ስልጠና በሴቶች ላይ የሚያሳድረው የተግባራትና የአመራርነት ብቃት መዳበር በመገንዘብ ሁለንተናዊ ድጋፍ ማድረግ፣
- ሴቶች በጎልማሶች ትምህርት ንቁ ተሳታፊ እንዲሆኑ መስራት፣
- የስልጠናው ሂደት ጥራቱ ጠብቆና በተያዘለት የጊዜ ገደብ እንዲጠናቀቅ ድጋፍ ማድረግ፣
- የሙያ ደረጃ ምደባ፣ የምዘና መሳሪያና ስርአተ ትምህርት ዝግጅት ላይ መደገፍ፣
- መዛኞችን አሰልጥኖ ማብቃትና ስልጠናው ሲጠናቀቅም ምዘናው ማካሄድ፣

ቸ. ሴቶችና ህፃናት ሴክተር ተግባርና ሀላፊነት

- ለሴቶች የልማት ቡድን መሪዎች የሚሰጠው የብቃት ማሳልባት ስልጠና በሴቶች ላይ የሚያሳድረው የተግባራትና የአመራርነት ብቃት መዳበር በመገንዘብ ሁለንተናዊ ድጋፍ ማድረግ፤

7. የክትትል እና ድጋፍ ማዕቀፍ

ግብዓት /INPUTS	የትግበራ ሂደት	Output	ውጤት /OUTCOME	ፋይዳ /IMPACT
<p>የሰው ሀይል:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • የአሰልጣኞች ስልጠና የሚሰጡ የሰለጠኑ የጤና ባለሙያዎችና የጤና ኤክስፔንሽን ስራተኞች • የአሰልጣኞችና የሰልጣኞች ማኑዋል • የልማት ቡድንና የአንድ ለአምስት ትስስር መሪዎች • የቀበሌ ኮማንድ ፖስትና መላው ህዝብ <p>ፋይናንስ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ለማስታዎቂያ አውደ ጥናት፣ ስልጠና፣ ለስልጠና የሚውል ግብዓት እንዲሁም ለክትትል የሚውል በጀት • የማሰልጠኛ ቦታዎች <p>የማሰልጠኛ ቦታዎችና የማሰልጠኛ ቁሳቁሶች</p>	<ul style="list-style-type: none"> • የትግበራ-ዕቅድ ማዘጋጀት • በየደረጃው የግንዛቤ ማስጨበጫ ስራዎችን ማከናወን • የስልጠና ግብዓቶችን ማሟላት • የስልጠና ቦታዎችንና ስልጠናው የሚሰጥበትን ጊዜና ሰዓት በህዝብ ተሳትፎ መወሰንና ማዘጋጀት • ስልጠና መስጠት • ሰልጣኞችን መመልመልና ስልጠና መስጠት • ለብቃት ምዘና ማዘጋጀትና ምዘናውን ማከናወን • ክትትልና ድጋፍ ማድረግ • የተሃድሶ ስልጠና መስጠት 	<ul style="list-style-type: none"> • የማስተዋወቂያ አውደ ጥናት ላይ የተሳተፉ ሰዎች ብዛት • ክፍተኛ የአሰልጣኞች ስልጠና የወሰዱ ባለሙያዎች • የአሰልጣኞች ስልጠና የወሰዱ ባለሙያዎች ብዛት • በቂ የስልጠና ማኑዋል መኖር/በቁጥር • ስልጥነው የበቁና የተመረቁ የሴቶች የልማት ቡድን መሪዎች ብዛት 	<p>የጤና እውቀት፣ ክህሎትና አመለካከት የጎለበተ የሴቶች ልማት ቡድን መሪዎች</p> <p>የተሻሻለ የማህበረሰብ አቀፍ የጤና ማበልጸግና በሽታ መከላከል</p> <p>የተሻሻለ የህብረተሰብ የጤና አገልግሎት ተጠቃሚነት</p> <p>የጎለበተ የህብረተሰብ ተሳትፎና ባለቤትነት</p>	<p>የራሱን ጤና ያመረተ ህብረተሰብ</p>

8. የዋና ዋና ተግባራት የበጀት እቅድ

አይ.አይ.ሲ.አይ. (በብር)	ዋና ዋና ተግባራት												ድምር (በብር)
	የፌዴራል ክፍትኛ አሰልጣኞች ስልጠና		የክልል ክፍትኛ አሰልጣኞች ስልጠና		ሰጠና ኤክስፔንሽን/አሰልጣኞች ስልጠና		የልማት ቡድን መሪዎች ስልጠና		ምዘና (1 ጤ/ኤ በቀበሌ X 25 ቀን X 200 ብር በቀን 10 ተመዘኝ በቀን)	የስልጠና የሚያስፈልጉ ህትመት (አሰልጣኝ መመሪያ፣ የቤተሰብ ጤና መመሪያ እና ሌሎች ቁሳቁሶ)	በፌዴራል ደረጃ ለባለድርሻ አካላት ማስተዋወቅ አውደ ጥናት	ለክልል እና ወረዳ ደረጃ ለባለድርሻ አካላት ማስተዋወቅ	
	የክፍለ ጊዜ ብዛት	በጀት	የክፍለ ጊዜ ብዛት	በጀት	ክፍለ ጊዜ ብዛት	በጀት	ክፍለ ጊዜ ብዛት	በጀት (ለክትትልና ድጋፍ)					
ግራይ			22	3,296,160	86	7,032,960	6,505	1,561,212	4,320,000	4,735,375		3,185,920	24,131,627
ፋር			10	1,541,260	40	3,288,560	1,724	413,801	2,020,000	1,294,561		1,715,520	10,273,702
ማራ			86	13,177,010	345	28,115,560	26,835	6,440,305	17,270,000	19,491,824		12,423,980	96,918,679
ሮሚያ			176	26,785,115	702	57,150,940	40,017	9,604,169	35,105,000	29,450,531		24,565,500	182,661,255
/ብ/ብ/ሀ			98	14,977,690	393	31,957,640	21,223	5,093,608	19,630,000	15,655,337		13,369,000	100,683,275
ማሌ			21	3,208,415	84	6,845,740	4,712	1,130,909	4,205,000	3,483,436		3,500,340	22,373,840
/ጉ			12	1,812,125	48	3,866,500	1,277	306,371	2,375,000	990,631		1,680,000	11,030,627
ምቤላ			7	991,900	26	2,116,400	510	122,320	1,300,000	410,927		1,027,720	5,969,267
ላረሪ			1	202,195	5	431,420	342	82,051	265,000	252,444		338,840	1,571,950
ፊዳዎ			1	179,305	5	382,580	559	134,223	235,000	403,813		345,400	1,680,321
ዲስአቦባ			15	2,315,705	61	4,940,980	4,542	1,090,147	3,035,000	3,334,704		3,736,460	18,452,996
ምር	2	534,000	449	68,486,880	1795	146,129,280	108,246	25,979,116	89,760,000	79,503,582	173,500	65,888,680	475,747,539

7. አባሪ: መለኪያዎች

Table----: Indictor matrix

S.No	Indicator	Definition of Indicator	Method of Calculation		Data collection responsibility	Source of information	Frequency
			Numerator	Denominator			
1	Number of WDA Leaders trained	Number of WDA who have completed all the unit of competencies	Absolute number	Total number of WDA leaders enrolled for the training	Woreda Health Office	Attendance / List of graduates	Every six months
2	Proportion of WDA who Passed COC	Percentage of WDA who took COC and passed the exam out of those who completed trainings	Number of graduates who passed COC	Number of graduates	Woreda Health Office/PHCU	Registers / Qualification Certificate	Every six months
3	Number of Kebeles with the Competence training program	Number of kebles who have started providing trainings	Absolute number	Total number of rural kebeles in the woreda	Woreda Health Office/PHCU	Woreda Health Office/PHCU reports	Every Quarter
4	Proportion of WDA who have all the necessary materials at the time of visit	Proportion of WDA who complete set of supplies at the day of visit out of those who have visited by supervisors	Number of WDA with complete set of supplies and materials at the day of visit	Number of Visited WDA at the same day by supervisors	Supervisors	Field visit checklist/report	Monthly
5	Frequency of WDA leaders meetings with HEWs within a month	Frequency of meetings with HEWs at each kebele	Absolute number		Health Extension Workers	Report/ Minutes	Monthly

S.No	Indicator	Definition of Indicator	Method of Calculation		Data collection responsibility	Source of information	Frequency
			Numerator	Denominator			
6	Proportion of WDA leaders who have conducted village level meetings with their members		Number of WDA teams conducted the meeting (as per the guideline)	Number of WDA teams in a kebele	HEW	WDA reports	Monthly
7	Proportion of WDAs with updated village Map	Proportion of WDA team with village map	Number of WDA who have the map of their team at their home	Number of WDA teams in the kebele	HEWs	HEW report	Monthly
8	Proportion of meetings in which health issues raised	Health related issues raised during development team meetings	Number of meetings on health related issues	Total number of meetings within a month	HEWs	Reports/ Registers	Monthly
9	Possession of Family health card at household level	Proportion of households with updated family health card	Number of household with updated family health care	Number of households supervised	HEWs	Supervision report Survey report	Monthly Every three years
10	Proportion of model households graduated in a kebele	Households in a kebele which has implemented all HEP packages	Total number of graduated household	Total number of households in each kebele	HEWs	Monthly Report	Monthly
11	Proportion of Model Kebeles	Kebeles which has fulfilled the model kebele criteria in the woreda	Total Kebeles verified as model	Total number of kebeles in the woreda	Woreda Health Office/PHCU	Admin/HMIS report	Quarterly
12	Proportion of mothers or family members with appropriate birth preparation	Mothers/ Family members with a knowledge and prepared all the items required	Number of households who listed and showed the prepared items	Number of households visited in a month	HEWs	Supervision checklists/ Monthly supervision summary sheet	Monthly

S.No	Indicator	Definition of Indicator	Method of Calculation		Data collection responsibility	Source of information	Frequency
			Numerator	Denominator			
		as part of birth preparation which are included in the family health card				survey	
13	Proportion of mothers who name all the danger signs of pregnancy	Mothers/ Family members with a knowledge all the danger signs of pregnancy	Number of households who listed all the danger signs of pregnancy	Number of households visited in a month	HEWs	Supervision checklists/ Monthly supervision summary sheet survey	Monthly
14	Proportion of mothers who name all the danger signs of newborn	Mothers/ Family members with a knowledge all the danger signs of newborn	Number of households who listed all the danger signs of newborn	Number of households visited in a month	HEWs	Supervision checklists/ Monthly supervision summary sheet	Monthly
15	Households visited within 48 hours by the WDA members after birth in a month	Proportion of newborns visited within 48 hours in a month	Number of households who was visited by WDA with 48 hours	Number of expected births in a month	HEWs	Supervision checklists/ Monthly supervision summary sheet	Monthly
16	Proportion of Kebeles declared HDF	Proportion of kebeles in the woreda that have been declared HDF	Verified Kebeles with HDF	Number of kebeles in the woreda	Woreda Health Office/PHCU	Admin/HMIS report	Quarterly
17	Proportion of Kebeles declared ODF	Proportion of kebeles in the woreda that have been declared ODF	Verified Kebeles with ODF	Number of kebeles in the woreda	Woreda Health Office/PHCU	Admin/HMIS report	Quarterly